

Het Grondwettelijk Hof en 5G: technologische ontwikkeling heeft voorrang op bescherming van gezondheid en milieu

5 mei 2025

Gerechtelijke procedures en vonnissen

In 2023 werden op initiatief van het Collectif stop5G.be twee verzoeken tot nietigverklaring ingediend bij het Grondwettelijk Hof tegen de wetgeving die de weg vrijmaakte voor de uitrol van 5G. Deze teksten stelden nieuwe normen vast voor de bescherming tegen radiofrequente straling, die veel toleranter waren dan de vorige normen.^I

Deze beroepen werden ingediend namens de vzw's GRAPPE en AREHS^{II} en namens particulieren:

- Het eerste in juni 2023, tegen het decreet van het Waals Gewest van 8 december 2022.
- Het tweede in oktober 2023, tegen de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 2 maart 2023.

De twee vonnissen die de procedures afsluiten, verwerpen de ingediende vorderingen. Zij bevatten echter interessante verduidelijkingen op verschillende punten.^{III}

Ontvankelijkheid

Het Hof maakt geen bezwaar tegen de ontvankelijkheid van zowel verenigingen als particulieren, wat bevestigt dat deze rechtbank toegankelijk is voor burgerverenigingen die opkomen voor de rechten op bescherming van gezondheid en milieu.

De grond van de zaak

Ten gronde merkt het Hof op dat het *Waalse decreet* de toepasselijke criteria met betrekking tot de maximumwaarde van de stralingsbelasting (vervuiling bij de ontvanger) heeft gewijzigd. Deze wijziging betekent een stap terug ten opzichte van de strengere norm die in de vorige regelgeving was vastgelegd. Het Hof merkt echter op dat de nieuwe normen veel strenger blijven dan de normen die algemeen aanvaard worden door deskundigen (waaronder de ICNIRP, de *International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection*).^{IV}

Bijgevolg is het Hof van oordeel dat de Waalse wetgever noch het voorzorgsprincipe, noch de grondwettelijke bepalingen inzake de bescherming van een gezond milieu heeft geschonden. Het Hof oordeelt ook dat het Waals Gewest het Europees programma voor de uitrol van 5G-technologie in de lidstaten moet naleven. Met andere woorden, volgens het Hof had de wetgever zeer weinig speelruimte om de versoepeling van de normen die deze uitrol zouden kunnen belemmeren, te weigeren.

Wat de Brusselse ordonnantie betreft, is de redenering min of meer dezelfde: het Hof oordeelt dat de versoepeling van de normen het voorzorgsbeginsel of de grondwettelijke bepalingen niet schendt, omdat uit de door de Brusselse wetgever gebruikte wetenschappelijke referenties blijkt dat de nieuwe normen veel restrictiever blijven dan de door de ICNIRP vastgestelde limieten. Het Hof herinnert ook aan de Europese verplichtingen die het Gewest moet naleven om de uitrol van 5G te garanderen.

Overschrijding van beschermingslimieten

In het geval van de Brusselse ordonnantie preciseert het Hof verder in zijn arrest dat, in noodgevallen, een afwijking van de vastgestelde limieten enkel kan in "uitzonderlijke

^I Zie *Beschermingslimieten in de drie Belgische gewesten*: www.electrosmog.be/limites-de-protection

^{II} GRAPPE: Groupe de Réflexion et d'Action Pour une Politique Ecologique (www.grappebelgique.org). AREHS: Association pour la Reconnaissance de l'Electrohypersensibilité (www.arehs.be).

^{III} Onze twee beroepen en de twee arresten: www.stop5G.be/fr/doc/BE/Recours/5G-RW-RB-2023/

^{IV} Volgens het Hof blijven de nieuwe normen "ver onder de normen die internationaal en op Europees niveau worden aanbevolen". In feite ligt de nieuwe Waalse beschermingslimiet heel dicht bij die van de ICNIRP, die slechts 5 keer lager ligt, terwijl hij 400.000 keer hoger ligt dan de gemiddelde aanbeveling van onafhankelijke experts, voor frequenties van 2 tot 300 GHz (d.w.z. voor de nieuwe 5G-frequentieband van 3,5 GHz). Hetzelfde geldt voor de Brusselse beschermingslimiet (slechts 8 keer lager dan de ICNIRP-limiet, maar 250.000 keer de limiet die wordt aanbevolen door de onafhankelijke deskundigen).

omstandigheden" die de kenmerken vertonen van een geval van "overmacht". In zoverre de afwijking niet in strijd is met het evenwicht tussen de betrokken grondrechten: de beperking van de "risico's voor het milieu en de gezondheid". In het geval van een ernstige crisis die een nationale aanpak vereist, is het gerechtvaardigt dat de voorgeschreven grenswaarden af en toe worden overschreden.

Wat kunnen we leren van deze twee uitspraken?

Wat de ontvankelijkheid betreft, is de rechtspraak ten gunste van gezondheids- en milieuvriendelijke verenigingen bevestigd; ze is nu stevig verankerd en mag in de toekomst niet worden gewijzigd.

Wat de grond van de zaak betreft, was het voornaamste belang van deze procedure het Hof te dwingen tot een grondig onderzoek van de argumenten die de regionale wetgevers gebruikten voor de invoering van nieuwe normen die minder veeleisend waren dan de reeds bestaande normen.

We willen erop wijzen dat de gebruikte beschermingslimieten bepaald worden door nationale en internationale instellingen en organen, waarvan is aangetoond dat ze nog steeds en altijd ten dienste staan van de telecomindustrie, ongeacht de gevolgen.^v

Afgezien van de strikt wetenschappelijke kwesties, zijn wij van mening dat het hier in essentie om een politieke zaak gaat: het enige doel van het versoepelen van de normen is om de uitrol van 5G mogelijk te maken, die op Europees niveau is gepland en essentieel werd verklaard voor de economische ontwikkeling van de Unie.

Het standpunt van het Hof overtuigt ideologen die zich geen toekomst kunnen voorstellen zonder de technologische wedloop te versnellen, ten koste van het milieu en de volksgezondheid.

Wij bevinden ons aan de andere kant van het spectrum van een dergelijke visie en we zullen blijven werken aan de politieke bewustwording van de catastrofale realiteit die het gevolg is van deze technologische waanzin.

Contact

Denis Brusselmans, advocaat (0498 221 951)

Francis Leboutte, woordvoerder van het Collectif stop5G.be, 04 388 39 19

^v Zie www.electrosmog.be/#ICNIRP.